

Itä-Suomen lastensuojeluryhmien yhteiskokouksen 20.1.06

Pirjo Pölkki: ILO-tukityöryhmän menneisyyttä ja nykyisyyttä

Taustaa 1990-luvulla

- 1990-luvun lopulla valtakunnallinen yliopistollisten opetussosiaalikeskusten rakentamistyö (esim. Aulikki Kananojan visio opetussosiaalikeskuksesta joka on sijoittunut "oikeaan" sosiaalikeskukseen/ sosiaalitoimeen siten, että opetus- ja tutkimustyö on kytketty eri tehtäväalueiden käytäntöön kuten päivähoitoon tai vanhuspalveluihin; sosiaalityön koulutusyksiköillä on 1-3 "keskuspistettä", joiden henkilöstörakenteessa, henkilömitoituksessa ja hallinnossa opetus- ja tutkimustehtävät on otettu huomioon ja yksikköön saadaan syntymään opetuksen ja tutkimustyön kulttuuri; "keskuspisteellä" voi olla joustava verkosto muissa kunnissa tai esim. järjestöissä;
- myös Kuopiossa yliopistollinen opetussosiaalikeskussopimus erityisesti käytännön opetusten toteuttamiseksi eri kunnissa, sairaaloissa ja järjestöissä; muutamia tutkijasosiaalityöntekijöiden toimia (vain Kuopiossa jäljellä) ja yhteisiä tutkimus- ja kehittämishankkeita
- Verkostoituvat erityispalvelut -hanke toi ansiokkaasti esiin myös lastensuojelun tarpeita ja edisti verkottumista Itä-Suomessa
- Itä-Suomen lääninhallitus halusi lastensuojelun erityisosaamisen vahvistamista myös sosiaalialan ammattikorkeakoulujen ja sosiaalityön koulutuksen yhteistyönä, mikä johti oppilaitosten välisen keskustelun lisääntymiseen

Itä-Suomen lastensuojelun oppimiskeskuksen (ILO) varhainen suunnittelu 2000-luvun alussa

- hankerahoituksella suunnittelujaksoja Itä-Suomen lastensuojelun oppimis-(ja kehittämis)keskuksen aikaansaamiseksi (kaksi lyhyttä jaksoa, suunnittelijoina Irma Juutistenaho ja Tuula Niskanen): selvitettiin käynnissä ollutta lastensuojelun kehittämis- ja tutkimustyötä sekä oppimiskeskuksen kokonaisuutta mm. rakenteen, resurssien ja hallinnon näkökulmasta; mukana yhteistyö varhaiskasvatuksen ja sosionomikoulutuksen kanssa; toiveena myös käytännön opettajien mentorointikoulutus peruskoulutuksen ja ammatillisen täydennyskoulutuksen yhteistyön yhtenä ilmentymänä; oppimiskeskuksen tukityöryhmään pyrittiin kokoamaan toimijoita opetuksen, tutkimuksen ja palvelujen alueilta eri maakunnista ja erilaisista palveluista sekä lääninhallituksesta
- päätettiin ryhtyä suunnittelemaan oppimis- ja kehittämiskeskustoiminnan pilotiksi Kuopion lastensuojelun perheasemaa, jolla omat suunnitteluhistoriansa, mutta jonka yhteyteen jopa tiloineen katsottiin sopivan Itä-Suomen lastensuojelun oppimiskeskus (Perheasema on etenemässä seudullinen hankeena ja suunnitelmassa on edelleen tilavaraus myös oppimiskeskustoimintaan, jonka suunnittelua jatketaan); tutkijasosiaalityöntekijä Marketta Kolarin koordinoima hankesuunnitelma

Uusi ILO Itä-Suomen sosiaalialan osaamiskeskuksen (ISO) alaisena Itä-Suomen lastensuojelun tukiverkostona

- ISO:n toiminnan vakiintuessa katsottiin ylimaakunnallinen lastensuojelun kehittämistyö edelleen tärkeäksi ja ILO:n tukityöryhmästä tuli ISO:n nimeämä (epävirallinen) asiantuntijaverkosto (ei kytkentää fyysisiin tiloihin!!), jonka tehtävät liittyvät samoille alueille kuin sosiaalialan osaamiskeskustenkin (koulutus, palvelujen kehittäminen, tutkimus- ja arviointi, konsultointi ym.): keskeisenä lastensuojelutyön osaamisen tuottaminen, tukeminen ja jakaminen ISO:n verkosto-organisaation avulla
  - ISO:n toimintasuunnitelmassa alkoi näkyä Itä-Suomen maakuntien omaleimaisuus lastensuojelussa ja alettiin visioida jokaiseen maakuntaan omaa niiden vahvuuksiin pohjautuvaa "oppimiskeskusta/ kehittämissyksikköä": Etelä-Savon painotuksena sijaishuolto (ILSE), Pohjois-Savossa ja Pohjois-Karjalassa lastensuojelun kriisityö, perhearviointi ja perhekuntoutus ja Kainuussa varhaiskasvatus ja ehkäisevä lastensuojelu
  - edelliset osin toteutumassa, mutta jokaisessa maakunnassa muitakin lastensuojelun kehittämisalueita, joiden muodostumisesta STM:n toivomiksi (mutta niukasti resurssomiksi!) kehittämissyksiköiksi ei varmuutta; usuin avaus Pohjois-Savon lastensuojelun kehittämishanke entisen maakunnallisen sijaishuoltoyksikön pohjalle EU-rahoin (koulutus-, kehittämis- ja tutkimustoimintaa kunnille tarjottujen muiden lastensuojelupalvelujen ohella) 1.1.06 - 31.6.07.
  - muuttuvissa konteksteissa ja ajan myötä ILO:n palveluidea on elänyt ja muuttunut: vuoden 2005 lopussa toimintaa arvioitaessa löydettiin paljon uusiutumisen tarpeita, jotka vaikuttavat tulevaan toimintaan; myös ryhmän tarkoituksenmukaista kokoonpanoa (valtuutuksia, kehittämissyöksä mukana oloa, tiedonkulkua ym.) mietitään uudelleen; maakuntarajat ylittävää tukiryhmää pidettiin kuitenkin tarpeellisena
- Nykyinen ILO-tukityöryhmä (puheenjohtajana toiminut Pirjo Pölkki)

Varsinaiset jäsenet:

Antikainen Johanna	yksikön johtaja, ISO
Antikainen Maarit	tutkija-sosiaalityöntekijä, Kuopion kaupunki
Kankaanniemi Janne	kehittämispäällikkö, Kasvun Yhteisöt/ISO
Kolari Marketta	johtaja, Kuopion Ensikotiyhdistys ry
Kuittinen Pirjo	aluejohtaja, PELA ry
Lavikainen Marjo	johtaja, Joensuun perhekeskus
Linno-Riikonen Tarja	erityislastentarhanopettaja, Kaarenhovin päiväkot
Munter Hilikka	vt. assistentti, Kajaanin opettajankoulutusyksikkö
Niiranen Vuokko	professori, Kuopion yliopisto
Nuutinen Maija-Liisa	ohjaaja, Alavanmäen perhetukikeskus
Pohjola Eija	sosiaalityöntekijä, Kajaani (äitiyslomalla)
Pohjolainen Auli	lehtori, Savonia-ammattikorkeakoulu
Pölkki Pirjo	professori, Kuopion yliopisto
Rimmi Riitta	johtaja, Hiekkaniemen nuorisokeskus
Soikkeli Ulla	johtaja, Lastenkoti ja perhetukikeskus Ruusu
Suutari Sinikka	suunnittelija, Kajaanin kehittämiskeskus
Uusitalo Marita	lääninsosiaalitarkastaja, Itä-Suomen lääninhallitus

Varajäsenet:

Hakkarainen Pentti
Takala Minna
Vormanen Riitta
Kasurinen Jukka
Kuusela Pekka
Pekkarinen Raimo

